Woensdag 12 April 1944 DAGBLAD 61ste Jaargang No. 4179

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog
Redactie-adres Conscientiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Conscientiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Victor Emmanuel treedt af

Umberto Luitenant-Generaal des Koninkrijks benoemd.

Rode troepen door de Sereth-Vallei naar ver Ploesti.

Successen op de Krim.

Alle anti-invasie voorzieningen in Duitsland wordt opgeruimd door voortgezette luchtslag.

KONING VICTOR EMMANUEL AF OP DE DAG VAN ROME'S VEROVERING

Zijne Majesteit, Koning Victor Emmanuel van Italië, zeide dat hij zich uit publieke zaken zal terugtrekken, wanneer de Geallieerde troepen Rome binnentrekken en zijn zoon, Kroonprins Umberto als Luitenant-generaal des koninkrijks zal benoemen (Napels, (AP) 12.4).

Deze benoeming — aldus een later telegram — zal in werking treden door de formele overdracht van de macht op de dag, waarop de geallieerde troepen Rome binnentrekken. Koning Victor Emmanuel is 43 jaar op de troon [na Koningin Wilhelmina is hij de oudst-regerende vorst — Red. Amigoe]. Over de radio riep Zijne Majesteit rond, dat haar beslissing thans definitief was en onherroepelijk. In de officiële aankondiging aan „het Italiaanse volk" zegt de Koning, dat „Ik immers aan de zijde van het Italiaanse volk heb gestaan in hachelijke ogenblikken zogoed als in ... Het Italiaanse Volk weet dat Ik acht maanden geleden een einde heb gemaakt aan het fascistisch regiem en dat Ik toen met blootstelling aan alle mogelijke gevaren en met het risico van alles het Italiaanse volk aan de zijde der Verenigde Volken heb gebracht in de strijd voor de bevrijding van het nazisme. De Italiaanse marine, de luchtmacht en het leger hebben gehoor gegeven aan Mijn oproep en sedert acht maanden vechten zij stout tegen den onverlaat, schouder aan schouder met de geallieerde troepen. De Italiaanse bijdrage tot de overwinning is groot maar zal nog groter worden. De dag zal komen, wanneer onze diepe wonden geheeld zullen worden en wanneer wij onze plaats als vrij volk temidden der vrije natiën zullen hernemen. Thans zal doorgevoerd worden, wat Ik den geallieerden autoriteiten en Mijn regering heb voorgesteld. Ik heb besloten Mij terug te trekken uit de publieke aangelegenheden en Mijn zoon, den Prins van Piemonte, aan te wijzen als Luitenant-generaal des koninkrijks. Deze benoeming zal van kracht worden door de formele overdracht van macht op de dag wanneer de geallieerde troepen Rome binnen trekken. Deze beslissing zal, zo hoop Ik, de nationale eenheid bevorderen. Zij is definitief en onherroepelijk" (Napels, (AP) 12.4).

NIEUW OFFENSIEF TE VERWACHTEN?

Richard Massock seint uit het Geallieerde Hoofdkwartier te Napels:

In een opleving der gevechten op het strandhoofd van Anzio hebben Noordamerikaanse en Britse troepen verscheidene krachtige Duitse patrouilles tegengeworpen en dezen verliezen toegebracht toen zij door de Geallieerde linies tussen Carroceto en Littoria wilden doorbreken, aldus werd bekend gemaakt. De radio van Vichy, welke onder Duits toezicht staat, deelde mede, dat Noordamerikaanse versterkingen zijn aangevoerd op het strandhoofd bij Rome en „het schijnt dat een nieuw Geallieerd offensief in deze sector te verwachten is". De gewone patrouille gevechten van vijand op vijand werden ... gemeld door de Geallieerde bulletins die aan ... zich ten zuiden van ... kennen. Op 5 kilometer ten Westen van Littoria legden Noordamerikaanse troepen zich in hinderlaag voor een nazie-patrouille. Drie nazies werden gedood en twee gevangen. Vier gelijksoortige botsingen vonden plaats ten Zuid-Oosten van Carroceto en telkenmale werden de Duitsers teruggesmeten. Sommige naziegevangenen, die de laatste dagen in Italië gevangen werden, missen enkele tenen als gevolg van bevriezing aan het Russisch front, zeide een commentator van het Hoofdkwartier. Langs het gehele hoofdfront aan weerszijden van Cassino heersen artillerie-duels en patrouille-botsingen doch er zijn geen tekenen, dat er spoedig grote ondernemingen zullen plaats vinden. De Geallieerde kanonnen zetten een vijandelijke ammunitie-opslagplaats in het gebied van Cassino in brand. De Geallieerde luchtstrijdkrachten vervolgden haar aanvallen op de vijandelijke verbindingswegen. Middelzware en gevechtsbommenwerpers troffen spoorbruggen op een half dozijn punten ten Zuiden van Rome en de belangrijkste havens aan de Westkust. Twee Geallieerde en één Duits vliegtuig werden vernield tijdens de dag (Napels, (AP) 11.4).

DE EVACUATIE VAN ODESSA.

De radio van Moskou citeerde een bericht uit het legerorgaan „Rode Ster", waarin het volgende werd gezegd: „De inwoners van Odessa zeggen, dat het vijandelijke kamp door paniek aangegrepen werd. Schepen, schuiten, motorboten, zelfs vlotten waren vol kanonnen en verschrikte Duitsers, die nog steeds de haven bleven binnenstromen. Er was niet voldoende ruimte voor de Roemenen, niettegenstaande de evacuatie werd uitgevoerd met Roemeense schepen. De Duitsers duwden de Roemenen van de loopplanken en van de schepen. Onze luchtmacht kwam voortdurend zwermen over het gebied van de haven en de wegen. Dag en nacht werden de schepen, schuiten, voorraadcolonnes en motorvoertuigen aangevallen." (NewYork, (AP) 11.4)

HET RODE LEGER RUKT OP DOOR DE SERETH-VALLEI

In Roemenië stormen de Rode troepen voort door het Serethdal in de richting van Ploesti. Ten Westen van Skala ondervond het Rode leger en lelijke tegenstand, omdat de Duitsers wisten door te breken en het leger enige tijd tegen hielden. Achteraf bleek deze charge van de Duitsers meer een verdediging te zijn dan dat zij bedoeld was als aanval; toch maakten de telegrammen melding van het gebruiken van zeer grote tanks door het voetvolk.

In Bessarabië hebben de Sovjet-troepen de stad Kisjinef ingesloten, terwijl zij meer naar het Zuiden straat voor straat Tiraspol veroverden.

Ten Westen van Odessa joegen de Rode troepen de overblijvende Duitsers en Roemenen tezamen, waarna ze hen naar Ovidiopol dreven, dat is de kortste weg naar Tobuchatet.

Op de Krim.

Twee Russische legerscharen rukken voort in de richting Oost-Noord over de Krim en veroveren hierbij verschillende dorpen. Van het schiereiland Kerts (Oostzijde Krim) rukt Yeremenko's leger op in de richting van Feodosia, de ... Simferopol. Valt ... Sebastopol.

Volgens het DNB hebben de Duitsers het schiereiland Kettsj reeds aan de Russen gelaten, nadat zij zoals te doen gebruikelijk alle krijgsinstellingen hadden vernield. Volgens hetzelfde DNB zeult Tobuchins leger als een zebra in het Noorden van de Krim door de verlaten steppe. Ook heeft — aldus nog steeds het DNB de Duitse generaal Konrad order gegeven „de Krim te behouden of te sterven". Pal hierop zag hij zijn 49e Alpencorps in de pan hakken.

Kortelings hebben volgens de berichten van het front, de Duitsers twee divisies door de lucht en over zee naar de Krim vervoerd. Majoor Nikolai Prokofiev, de oorlogsberichtgever van het Moskouse dagblad Rode Ster, die bij het leger van Yeremenko is, legde de klemtoon op het enorme werk, dat door het Russische grof geschut is verricht, vooral door het opblazen van bomvrije schuilplaatsen, die de Duitsers hadden ingericht. De salvo's waren zo krachtig, dat enkele van deze stellingen binnen een half uur verwoest waren (Moskou, (AP) 12.4).

WEST-DUITSLAND VANNACHT AANGEVALLEN.

Zware bombardementsvliegtuigen hebben Aken en Hanover en andere doelen in het Westen van Duitsland vannacht aangevallen. Dit was de rechtstreekse voortzetting van de campagne der laatste dagen om alle anti-invasie maatregelen en toevoerwegen uit te schakelen. Ook overdag zwermden de vliegtuigen over het vasteland. Dit is thans al de vijfde dag. Ongeveer 2000 Noordamerikaanse gevechtsvliegtuigen leverden bij maneschijn een luchtslag zoals nog zelden is vertoond. 99 Vliegtuigen gingen verloren, een record-aantal.

De aanval op Aken, spoorwegknooppunt tussen Duitsland, België en Noord-Frankrijk, wordt als goed geslaagd beschreven. Aken is ook een middelpunt van steenkoolnijverheid; sedert 13 Juli 1943 was het niet aangeval'en.

De kans is groot, dat geallieerde luchtvloten aanvallen op het Reich gaan doen van bases in Groot Britannië en in Italië, aldus zeide de Duitse radio zelf, toen bombardementseskadrilles de Zuidgrens van Duitsland naderden. De radio's van Berlijn, Frankfort en Wenen hielden op. Tegelijkertijd zwermde een luchtvloot over het Kanaal (Londen, (AP) 12.4).

EISENHOWER: „SPOEDIG".

Eisenhower zeide tot een groep Noordamerikaanse gevechtsvliegers dat zij spoedig van de vroege ochtend tot de late avond zullen vliegen in de grote invasie van West-Europa door land- zee- en luchtstrijdkrachten, welke de Duitsers zal verpletteren en terdege verpletteren. De Generaal verklaarde, dat hij in de periode zoveel zal vergen van de vliegers, dat zij het wekenlang zullen moeten doen zonder voldoende slaap of voedsel, doch hij beweerde nadrukkelijk, dat zij de nazies uit de oorlog zullen slaan (Een basis voor Noordamerikaanse gevechtsvliegtuigen in Engeland, (AP) 11.4).

Het nieuws van vandaag.

Koning Victor Emmanuel, na Koningin Wilhelmina de langst regerende vorst ter wereld — er zijn er nog slechts weinige —, heeft een proclamatie tot zijn volk gericht, waarin Hij mededeelt af te treden op de dag dat de Geallieerde troepen de hoofdstad Rome binnenrukken. De Koning, die sedert 29 Juli 1900 regeert, voorziet dit dus. Tevens zeide de Koning zijn zoon, den Kroonprins, te benoemen tot Luitenant-generaal des koninkrijks, een functie die niet gedefinieerd werd en vermoedelijk beduidt, dat Umberto in plaats van rechtstreeks op te volgen na de troonsafstand zijns vaders, toch de leidsels in handen krijgt, zij het onder een andere naam. Het is mogelijk, dat dit gedaan wordt om eventuele opposities tegen Umberto te ontzenuwen. Zo-als ... weet zijn er velen, die Umberto's zoon op de troon van het Huis Sardinië-Savoye zouden willen zien.

Wanneer de geallieerden Rome zullen binnenrukken, is nog geen mogelijkheid te schatten. Want het vlot niet erg bij Cassino, dat thans volkomen vernield is (zonder slachtoffers van de burgerij, die eruit gejaagd was). En aan het andere front ten Zuiden van Rome, bij Anzio, vlot het al evenmin erg. Enkele uitvallen worden gemeld vandaag, enkele schermutselingen worden gerapporteerd, maar van een grote opmars hoort men niets.

Voor een opmars moet men bij de Russen zijn, het volk, dat de wereld verbaasd doet staan door het élan, waarmede het den vijand van zijn erf jaagt — een élan dat onmogelijk kan spruiten uit het historisch materialisme, maar dat gedragen moet worden door die merkwaardige Slavische ziel, die Rusland immer groot gemaakt heeft, die Rusland ook thans, evenals na de tijd van Peter den Grote toen de kerk geknecht werd, omhoog zal stuwen naar de plaats die het toekomt. Op de Krim rukken de Rode troepen voort met vliegende vaandels en met de Russische zegekreet 'hoera' op de lippen stormen ze door de vallei van de Sereth in de richting van het nog wel verre, maar toch dichterbij komende Ploesti.

De lus wordt toegehaald om Hitlers nek. Wat de Russen doen ten Oosten van Duitsland, hoe zij daar begonnen zijn de bezette gebieden van de souvereine staten binnen te rukken onder de mededeling geen gebiedswinst te beogen, dat laten de Britten en Noordamerikanen in het Westen niet na. Met 2000 vliegtuigen trokken zij over het Kanaal om nu reeds voor de 5e achtereenvolgende dag West-Duitsland te bestoken. Doel? Het uitschakelen van alle anti-invasie maatregelen en voorzieningen, die Hitler trof. D-dag nadert!

Werk voor 130.000.000 Man?

Vromans en Lim Apo naar de internationale arbeidsconferentie te Philadelphia.

Bedoeling vooral de brede richtlijnen en geen plaatselijke problemen.

Vanzelfsprekend heeft het bericht, dat Frederik A. Vromans en Frederik H. R. Lim Apo ... de belangen der Westindische werkgevers en werknemers zullen behartigen op internationale arbeidsconferentie, die van 20 April tot 12 Mei a.s. in Philadelphia gehouden zal worden, critiek uitgelokt. Wat weet Vromans van de toestanden in Suriname en wat weet Lim Apo van de toestanden hier? heeft men gevraagd.

„Volkomen terecht, aldus de Heer Lim Apo, wien wij hierover vroegen. Ik ben thans voor het eerst op Curaçao en mijn verblijf zal te kort zijn om mij volledig te oriënteren, al spreekt het vanzelf, dat ik met de onderscheidene instanties hier in nauw contact zal treden. Maar het probleem wordt veel eenvoudiger, wanneer u weet, dat de arbeidsconferentie niet bedoeld is om locale vraagstukken aan te snijden, maar om de brede richtlijnen uit te stippelen en die zijn voor den arbeider overal gelijk."

Ook de Heer Vromans gaf ons een dergelijk antwoord en schetste het verband waarin hij in samenwerking met vertegenwoordigers van werkgevers van de gehele vrije wereld thans reeds, nu de victorie naakt, de sociale politiek voor het na-oorlogse tijdvak zal gaan vaststellen.

„Ik weet te weinig van Suriname, want ik ben er nimmer geweest, zodat Lim Apo nog een voordeel heeft op mij. Maar ik stel mij voor, dat onze positie niet te streng gescheiden zal moeten worden. Lim Apo weet uiteraard meer van de werknemers en werkgevers in Suriname en ik in Curaçao. Wij zullen in onderling overleg handelen. Maar het is inderdaad zo, als de Heer Lim Apo zegt, wij vormen een Nederlandse afvaardiging en het is niet de bedoeling specifiek Surinaamse of Curaçaose vraagstukken op te lossen, waarvoor immers geen internationale conferentie nodig is, maar wel moeten wij met het oog op de vraagstukken die straks aan bod zullen zijn, de richtlijnen gaan vaststellen voor de na-oorlogse politiek. Begrijpt u mij?"

— Wie zijn de andere leden van onze afvaardiging feitelijk?

De Heer Vromans weet deze ook nog niet, maar de Heer Lim Apo zegt, dat Dr. van Rhijn van de Algemene Rekenkamer, de Heer Honing en de Heer Moussa die thans aan de Nederlandse ambassade te Washington werkt, tot de leden behoren. De afvaardiging staat onder voorzitterschap van Minister Dr. Jan van den Tempel, maar mocht deze niet tijdig aanwezig kunnen zijn, dan is Ambassadeur Dr. Alexander Loudon zijn plaatsvervanger. Moussa zal als secretaris optreden.

Met de agenda is het juist andersom. Die heeft de Heer Lim Apo nog niet gekregen, maar de Heer Vromans wel. Deze zegt, dat de agenda ongeveer uiteenzet, wat hij zo juist zeide omtrent de algemene richtlijnen voor de na-oorlogse sociale politiek. Vraagstukken van sociale zekerheid, de terugschakeling van de oorlogsproductie naar de vredesproductie e.d.

Lim Apo is optimistisch over de werkloosheid en het teruggaan der Javanen naar de plantages.

„Dat zal inderdaad een groot probleem worden, zegt de Heer Lim Apo, die vanzelfsprekend denkt aan de werkloosheid, die in zijn land dreigt. Toch blijkt de Ondervoorzitter van de Surinaamse Staten niet zo pessimistisch als zijn landgenoot Cornelis P. de Graaf in ons blad van gisteren. De Heer Lim Apo meent, dat de timmerlui bijvoorbeeld ruimschoots werk zullen hebben, omdat er geen huis onderhouden is in al de oorlogsjaren. De eerste jaren hebben zij werk genoeg.

Arbeidsverplichting, ook na de oorlog?

Uit ons vraaggesprek van gisteren met den Heer de Graaf herinnert de lezer zich nog, hoe de Heer de Graaf zeide eraan te twijfelen, of de lieden die voorheen op de ondernemingen werkten nog ooit terug zouden gaan nu ze de luxe van de stad gewend waren. Ook in dit opzicht was de Heer Lim Apo optimistischer gestemd: „Dan maken wij een wet, dat zij verplicht worden terug te gaan en te werken." Gevraagd of dit ook na de oorlog mogelijk was, antwoordde de Heer Lim Apo, dat zulks wel zou moeten, omdat de aanwezigheid van een grote groep niet-werkende mensen in de stad een groot maatschappelijk euvel is, waartegen iets gedaan moest worden. Natuurlijk zouden de Staten zien, dat men in deze arbeidsverplichtingen niet te ver ging.

— En de rede van Gouverneur Brons dan? Die was toch wel pessimistisch?

(Vervolg op pagina 2.)

Suriname's Lim Apo gehuldigd.

Samenwerking Aruba—Curaçao, Curaçao—Suriname het hoofdpunt van de avond.

Surinamers op Curaçao willen hun land uit de put helpen.

In de club van de Algemene Surinaamse Vereniging J.P.F. is gisteravond een zeer interessante en onvergetelijke bijeenkomst gehouden, waarbij de Onder-Voorzitter der Staten van Suriname tevens lid van de Rijksconferentie de Heer Frederik H.R. Lim Apo, werd gehuldigd. De Heer Lim Apo, die samen met den Heer Frederik A. Vromans Nederlands West Indië gaat vertegenwoordigen op de Arbeidsconferentie te Philadelphia (zie het Amigoe-vraaggesprek hiernaast), hield hierbij een belangwekkende redevoering, doch verontschuldigde zich, dat deze slechts kort en haastig samengesteld was, aangezien hij gemeend had in intieme kring te zullen spreken en niet voor zulk een verzameling van Surinamers en andere Rijksgenoten.

De belangstelling voor deze avond was inderdaad buitengewoon. Behalve dat er zoveel Surinamers waren, dat een groot deel zich tevreden moest stellen met een staanplaats, waren nog aanwezig: de Voorzitter der Curaçaose Staten, de Heer John Horris Sprockel, de Gouvernements Secretaris Dr. Carl F. Gronemeijer, de Satenleden William R. Plantz en John A. de Jongh, de Griffier der Staten, de Heer George J. Ferguson, het oud-statenlid, „Sjon Cai" Winkel, de Heer Frederik A. Vromans, de Heer Willem Meyer, Hoofd van de A.M.S. waar des Heren Lim Apo's zoon school gaat en verschillende andere vooraanstaande personen.

De bijeenkomst duurde tot laat in de avond. Uit hetgeen gesproken werd door verschillenden, die het woord voerden, kwamen vooral deze dingen naar voren:

1) dat de Surinamers op Curaçao en Aruba vol liefde zijn voor hun land en van plan zijn Suriname uit de put te helpen;

2) dat men een grote eenheid wil vormen tussen de Surinamers op Aruba en Curaçao en een nauwe samenwerking tussen de Staatsdelen Curaçao en Suriname.

De avond muntte uit door een uitstekende organisatie, niettegenstaande gistermiddag pas de oproep in de plaatselijke bladen verscheen. De Heer Theo Simoons, Bestuurslid van J.P.F. zorgde voor het vlotte verloop van het programma waartoe ook de medewerking van het uitmuntende kamer-orkest van J.P.F. belangrijk bijdroeg.

Toespraak van Voorzitter Wix.

In zijn welkomstwoord zeide de Voorzitter van J.P.F., Dr. Richard J. Wix, dat hij niet zulk een drukke opkomst verwacht had, gezien de korte tijd die men had om een en ander bekend te maken. Dit pleit voor zich zelf wat de Surinamers in de komst van den Heer Lim Apo gezien hebben. De spreker hoopt te kunnen vertolken wat in allen omgaat. Het verheugt hem dan ook den Heer Lim Apo in naam van de Surinamers te kunnen begroeten op Curaçaose bodem. Het vorig jaar bestond het plan om Dr. del Prado en Ds. Pasp te laten overkomen, doch het toeval wilde dat de Staten van Suriname juist in een strijdperiode waren, zodat de komst van deze Heren niet kon doorgaan. Dr. Wix wenst geen blaam te werpen op oud-Gouverneur Kielstra. Persoonlijk houdt hij hem voor een knap man maar niet voor een goed bestuurder. Doch de Staten hebben getoond ruggegraat te hebben en wanneer nodig als één man te kunnen opstaan voor de belangen van de bevolking.

Wij wisten, dat wij niet aan dovemans oren klopten. Daarvoor kennen wij Oranje te lang. De Nederlandse regering heeft dan ook gehandeld zoals wij verwacht hadden.

Het recht is geschied. En in ons nog jonge parlementaire stelsel heeft een nieuwe ontwikkeling plaatsgevonden, welke gericht is op een grotere zelfstandigheid.

Deze actie is nooit bedoeld geweest als een anti-Nederlandse demonstratie. Wij staan thans volkomen achter Meester Brons, die het respect van de gehele bevolking heeft Ik geloof, dat Hare Majesteit de toestand niet beter had kunnen oplossen dan door hem te benoemen tot waarnemend Gouverneur van Suriname. De samenwerking tussen het Gouvernement en de Staten is thans goed. Wij hebben hier, mijnheer Lim Apo, de behoefte gevoeld u te huldigen. Gij kunt dan wemeenemen de groeten van de Surinamers op Curaçao meenemen als Gij terug naar Suriname gaat. Wij hebben U bewonderd en zijn trots op U. Gij kent ons volk. Gij weet wat armoede is. Ook Uw vrouw willen wij hulde brengen want wij mogen niet vergeten welke rol de vrouw dikwijls speelt al treedt zij niet op de voorgrond.

Daarom zijn wij blij, dat U straks Nederlands West Indië op de arbeidsconferentie in de Verenigde Staten zult vertegenwoordigen, samen met den Heer Vromans. Gij zijt een man met ijzeren wil en daarom heb Gij de vooraanstaande plaats gekregen, die Gij thans bekleedt. Het vertrouwen, dat de Gouverneur U geschonken heeft, geven alle Surinamers U. Is het niet waar dames en heren? (gejuich en geroep van ja, ja in de zaal). Ik kan U de verzekering geven, dat wij vol belangstelling het werk van de Staten volgen.

Er is echter reeds lange tijd een wondeplek. De internering van Bos Verschuur...... (de spreker wordt onderbroken door gejuich). Ik hoop, dat Gij bij Uw terugkeer naar Suriname aan den Gouverneur zult mededelen hoe wij over deze quaestie voelen.

Want wij zijn allen ervan overtuigd, dat bij Bos Verschuur slechts één belang voorzat: het belang van het volk.

De Heer Simoons, Voorzitter van de Vereniging Suriname op Aruba, is voor de gelegenheid speciaal overgekomen. Ook Aruba denkt — geloof ik — eender.

Suriname wil graag een mondig kind zijn. Maar wie mondig wil zijn moet ook offers brengen. Suriname heeft de offers gebracht. Nog pas is een contingent van Surinaamse vrijwilligers vertrokken om ver van huis te gaan strijden en spoedig zal een tweede contingent vertrekken. De Surinamers hebben getoond goede Nederlanders te zijn.

Daarom verwachten wij van Oranje en van de Nederlandse regering, dat zij dit niet zullen vergeten. Tot slot, mijnheer Lim Apo, wens ik U een goede reis en een behouden terugkomst.

Nadat het orkest het Surinaamse volkslied gespeeld heeft, uit volle borst meegezongen door de aanwezigen, neemt de Heer Lim Apo het woord, ingeleid door Dr. Wix.

Rede van den Heer Lim Apo.

Het kan een mens toch overkomen — aldus de spreker — dat hij plotseling op deze wijze overvallen wordt, hoewel het een aangename overval is. De Voorzitter heeft enigszins overdreven in zijn woorden van waardering ten opzichte van mij. Waarde landgenoten, geachte aanwezigen. Voor Suriname is een nieuwe tijd aangebroken. Misschien is het beter het conflict met den vorigen Gouverneur te vergeten en er niet meer over te spreken.

De tijd ontbrak mij een behoorlijke redevoering in elkaar te zetten. Ik had ook gemeend voor intieme kring te zullen spreken en nu overkomt mij dit.

Deze ontvangst is boven alle verwachting geweest. Voor mij is het een treffend moment hier in Uw midden te zijn. Het feit, dat de Gouvernements Secretaris hier aanwezig is, als vertegenwoordiger van den Gouverneur of misschien ook niet, toont welk een belangstelling er ook zijdens het Gouvernement van Curaçao voor de Surinamers bestaat. Ik voel mij als in Suriname en zie talrijke bekenden onder U. Anderen zijn reeds te lang hier dat ik hen zou kennen.

Het vorig jaar toen ik in New York was ,heb ik ook iets dergelijks mogen beleven.

Door de „Surinam Club" werd ik enthousiast ontvangen. Vele Surinamers waren er, waarvan sommigen de Verenigde Staten tot hun 2e vaderland gemaakt hebben. Maar het trof mij toch te zien welk een buitengewone belangstelling en liefde allen nog voor hun eigen lang hebben. Mij viel het op, hoe bij een kapitaalvorming ontbrak. Ik heb hun op die fout gewezen en heb J.P.F. tot voorbeeld gesteld. In Suriname hebben wij Uw werk met aandacht gevolgd.

Het resultaat van Uw streven, dat ik hier zie, is het gevolg van vruchtbare arbeid. De Surinamer is op Curaçao te lang als vreemdeling beschouwd en Uw streven om hieraan een eind te maken verdient alle lof. De vereniging tracht zich financieel krachtig te maken en wil helpen tot de opbouw van Suriname. In Suriname zelf is het gebrek aan middelen een der voornaamste oorzaken waarom het verenigingsleven er niet tot bloei kan komen. Ik hoop dat er eens een tijd zal aanbreken wanneer Suriname economisch krachtig zal zijn. Alles zal daartoe op veel bredere basis moeten geschieden. Hiertoe missen wij twee factoren: bevolking en kapitaal.

De spreker ging voort met een kort overzicht te geven van de huidige teruggang, gelijk in de Statenrede van Gouverneur Brons aangekondigd. Suriname ziet de toekomst met bezorgdheid tegemoet. Wij zijn Curaçao dankbaar, dat het aan onze jongelingschap een kans biedt. Men heeft mij hier waarderend gesproken over het gedrag en de praestaties der Surinamers. Het is te hopen, dat Curaçao en Suriname staatkundig één zullen worden, zodat U niet meer als vreemdeling beschouwd behoeft te worden. Dan zal ons ideaal bereikt zijn.

In de vertegenwoordiging van Nederlands West Indië op de arbeidsconferentie te Philadelphia ziet de spreker een poging van de Nederlandse regering om Suriname en Curaçao meer in het wereldgebeuren in te schakelen.

Suriname en Curaçao gaan steeds meer betekenen in het Caraïbisch gebied. En als de oorlog voorbij is zullen deze gebiedsdelen trots mogen zijn op hun bijdrage aan de oorlog. Wij hopen, dat wij de plaats, die wij thans innemen, ook daarna zullen blijven behouden. De door Hare Majesteit in het vooruitzicht gestelde reconstructie van het Rijk is hierop gericht. Tenslotte stelt de Heer Lim Apo zich beschikbaar om alle vragen te beantwoorden en hoopt hij, dat J.P.F. de band tussen de Surinamers hier en op Aruba zal blijven versterken en dat een keten gevormd zal worden met den energieken Dr. Wix als middelpunt, om de Surinaamse jongelingen te vormen tot degelijke mannen.

De zaak Bos Verschuur heeft thans de aandacht van den Gouverneur en in Suriname gelooft men, dat de tijd nu aangebroken is om het verzoek tot invrijheidstelling kracht bij te zetten.

De Heer Simoons spreekt.

Nadat het orkest tijdens een korte intermezzo van zijn kunnen heeft doen blijken wordt door Dr. Wix het woord gegeven aan den Heer Jan Simoons, Voorzitter van de Vereniging Suriname op Aruba.

Het is den spreker een buitengewoon genoegen tot zijn landgenoten op Curaçao te spreken. De Surinamers op Aruba willen medewerken de keten onverbreekbaar te maken. Bezield door het organisatorisch talent van Dr. Wix heeft de Heer Simoons deze taak opgevat op Aruba en hij kan zijn toehoorders verzekeren, dat er op Aruba een grote eenheid bestaat onder de Surinamers. Van de 687 Surinamers aldaar zijn ruim 400 aangesloten bij de Vereniging, hetgeen practisch alle mannelijke Surinamers zijn. Met grote verwachting ziet de Vereniging Suriname het bezoek van Dr. Wix tegemoet op de 2e Zondag van Mei.

Het wetsontwerp met betrekking tot de landingsvergunning in Suriname wordt vervolgens door den spreker op het tapijt gebracht. De Surinamers op Aruba waren hierover diep verontwaardigd en schaamden zich in feite hierover. 24 Uur nadat het bericht in de Amigoe verschenen was waren reeds maatregelen getroffen.

Wij zullen strijden — aldus de Heer Simoons — tot dit euvel is verdrongen. Want is het niet dwaas, dat onze jongens naar het front gaan om te strijden en zij niet de zekerheid hebben dat zij in hun land zullen mogen terugkeren?

Suriname moet een nieuwe tijd tegemoet gaan. Als wij onze blikken wenden naar Venezuela, naar Colombia en Brazilië dan zien wij overal pogingen om tot grotere welvaart te geraken. Wij willen ook in welvaart leven. Verheugend is het de laatste tijd een goede-nabuur-politiek te zien tussen Curaçao, Aruba en Venezuela in de eerste plaats. Thans gaat ook Suriname deze politiek volgen, volgens mijn mening tientallen jaren te laat. Het bezoek van den Braziliaansen Gouverneur van Pará en van den Gouverneur van Cayenne aan Suriname is zeer toe te juichen. Wij leven gelukkig onder de Nederlandse vlag en de Nederlandse regering moet zorgen dat wij onze veilig voelen onder die vlag. Wij moeten geen samenwerking tussen Curaçao en Suriname verwachten, als die stand moet worden gebracht door officiële instanties. Slechts door persoonlijk contact kunnen wij de Curaçaoënaars en Arubanen tot onze vrienden maken. Op Aruba wordt ook gewerkt aan de vriendschap met de daar aanwezige Noordamerikanen.

Tusen J.P.F. en Suriname zal een onverbreekbare eenheid moeten bestaan.

Dr. Wix beantwoordt den Heer Simoons. Hij verheugt zich bij voorbaat op het bezoek. Toen wij met onze vereniging begonnen hebben sommigen gedacht, dat wij geheime motieven nastreven. Onze vereniging is al drie jaar oud en ik hoop dat deze mensen wijzer geworden zijn. Onze archieven kunnen worden opengelegd aan de recherche. Ons doel is eenheid. Wij willen iets doen voor Curaçao en voor Suriname. Nooit behoeven wij te schromen om voor de belangen van Suriname op te komen. Over de landingsvergunning gesproken: wij leven in een verwarde tijd en het is niet te verwonderen als er soms verwarde maatregelen worden getroffen. Wij zullen evenwel blijven protesteren.

De Debatten.

Dr. Wix wenst als eerste de rij van vragenstellers te openen. Hij heeft zich steeds afgevraagd of het niet mogelijk is, dat de Surinamers gezamenlijk kunnen sparen om iets voor Suriname te doen. Is er geen inwendige organisatie mogelijk. Hierop antwoordt de Heer Lim Apo, dat dit een moeilijke quaestie is. Er zijn verschillende factoren in Suriname, die hierin tegenwerken, bijvoorbeeld de onmacht van velen om iets terzijde te leggen. De Surinamers hier en op Aruba zouden misschien hierin kunnen helpen, waarop de Heer Wix antwoordt, dat deze ook niet zo rijk zijn als men misschien in Suriname denkt. Dr. Wix is van mening, dat men bij de jeugd in Suriname moet beginnen, bijvoorbeeld door hen op het belang van de landbouw te wijzen.

De Heer Jan Simoons neemt hierop het woord om te zeggen, dat Suriname tot nu toe alles telkens op kleine schaal heeft geprobeerd en dat alles mislukt is. Hij wil het op grote schaal doen, een lening sluiten bij de Verenigde Staten. Kan Suriname niet zelf een aluminium-fabriek opzetten? Er is genoeg kiezel in Suriname om geheel het Caraïbisch gebied van glaswerk te voorzien. Suriname moet zich toeleggen op de industrie. Niet op de landbouw. En als men geld genoeg heeft, kunnen wij zèlf naar olie gaan boren, niet zoals tot nu toe gedaan is met één boorproef (donderend applaus). De spreker haalt het voorbeeld aan van een auto, die hij eens wilde kopen. Hij wilde niet sparen; leende geld kocht de auto en had na tien maanden de schuld afbetaald. Als hij moest sparen, had hij de auto vandaag nog niet (gelach) En als wij bankroet moeten gaan...... dan maar bankroet.

Dr. Wix vindt het voorstel belachelijk. Hij gelooft niet, dat men bij de **Verenigde Staten klaar** zal komen. De beweging moet in Suriname zelf tot groei komen, van binnenuit. Men behoeft niet te exporteren, als Suriname maar voor zichzelf kan zorgen.

De Heer Lim Apo gelooft, dat een middenweg tussen deze extreme voorstellen het beste zal zijn.

De Heer Stoffels werpt het geval op, dat Surinamers, die Nederlander zijn niet bij de K.N.S.M. in dienst kunnen, wel zij die Nederlands onderdaan zijn. Hij vraagt hoe dit komt. De Heer Lim Apo gelooft, dat hier geen opzet in het spel is, doch belooft de zaak bij zijn terugkeer in Suriname te zullen opvatten.

De Heer Armand de Rooy wil weten wat er nu in Suriname gedaan zal worden, nu de bauxietuitvoer terugloopt, om de begroting sluitend te maken. De Heer Lim Apo zegt, dat men gaat bezuinigen en misschien ook een grotere last zal opleggen op de bevolking. De Heer De Rooy is hiermede echter niet tevreden. Waarom bezuinigen? Waarop lasten opleggen? Hij had gedacht, dat men met andere plannen zou komen om de productie van landbouwartikelen op te voeren en een industrie te scheppen. Het plan van den Heer Simoons vindt hij zo belachelijk niet. Wij behoeven geen billioenen te hebben. Met enkele millioenen komt men ook klaar. Noem bijvoorbeeld een glasfabriek. Geheel Zuid Amerika schreeuwt om glas. De Heer De Rooy is den Heer Simoons dankbaar om hetgeen hij gezegd heeft en belooft in handelskringen het idee te zullen verspreiden.

Nog verschillende mensen stellen vragen die door den Heer Lim Apo beantwoord worden. De **Heer van Driel**, vertegenwoordiger van de Centrale van Koopvaardij Officieren, wil een staatkundige eenheid tussen Curaçao en Suriname. De toekomst van Curaçao is somberder dan die van Suriname zegt hij. Als de olie hier verdwijnt, verdwijnt alles. De toekomst van Suriname zit in zijn bodem.

Nu kan Suriname werkkrachten leveren aan Curaçao en wordt hier kapitaal gevormd. Later zullen misschien Curaçaoënaars naar Suriname trekken en kan het Curaçaose kapitaal in Suriname worden belegd.

Het is ons onmogelijk al de interessante meningen weer te geven, die tijdens de debatten werden geopperd, doch uit alles bleek, dat de Surinamers vol vuur en goede moed zijn om van het arme Suriname een rijk en welvarend land te maken.

Tot slot werd het Wilhelmus gespeeld, dat door de aanwezigen werd meegezongen. Ook wordt gejuicht op Suriname, Curaçao Aruba en Oranje.

Onder het genot van versnaperingen zaten verschillenden nog tot laat over de geslaagde avond na te praten. De Heer Lim Apo stond velen landgenoten te woord.

BUITENLAND.

BEKENDMAKING VAN DE MARINE.

Als volgt luidt een bekendmaking van de Noordamerikaanse marine:

„De atollen van Ailuk Rongelap, Likiep en Utirik alsook het eiland Mejit in de Marshall-groep zijn verkend door onze Noordamerikaanse strijdkrachten en de Noordamerikaanse souvereiniteit werd er gevestigd. Het vliegveld op het eiland Ponape werd op 9 April (Westerlengte datum) gebombardeerd door Mitchells van de 7e leger-luchtmacht.

Op dezelfde dag wierpen Liberator en Mitchell bommenwerpers van de 7e leger-luchtmacht, Dauntless duikbommenwerpers en Corsair gevechtsvliegtuigen van de 4e luchtmacht der mariniers en Hellcat gevechtsvliegtuigen van de marine 55 ton bommen op vier vijandelijke posities in de Marshall-groep. Werven, barakken, hangars, kanonstellingen en vliegvelden werden getroffen in deze aanvallen. Een patrouille-vliegtuig bombardeerde het eiland Ulul en een ander beschoot twee kleine vaartuigen nabij Ponape" (Washington, (AP) 11.4).

VERKLARING VAN SOSNKOWSKI.

Generaal Kazimierz Sosnkowski, de Poolse Opperbevelhebber zeide na een bezoek aan eenheden van het 2e Poolse corps in Italië, dat er een goede geest heerst onder de mannen en dat zij een rol zullen spelen om deze phase van de oorlog te winnen. Hij zeide nog, dat de ontvangst welke den Poolsen ondergrondsen leiders gegeven wordt door de voorste eenheden van de Russen „niet overal hetzelfde is".

Op sommige plaatsen werkt men samen, doch er zijn verontrustende berichten, waarnaar een onderzoek wordt ingesteld, van andere punten aan het Russisch front (Geallieerd Hoofdkwartier te Napels, (AP) 11.4).

3600 TON.

Officieel wordt bekend gemaakt, dat 3600 ton bommen — de grootste lading welke ooit in één nacht in deze oorlog geworpen werd — door Britse bommenwerpers in de nacht van Maandag op Dinsdag geworpen werd op Europese doelen. Deze verpletterende aanval werd gevolgd door een nieuwe waarbij bijna duizend Noordamerikaanse zware bommenwerpers overdag boven het hart van Duitsland kwamen (Londen, (AP) 11.4).

VECHTENDE BRAZILIANEN.

Radio Algiers deelt mede, dat ook Braziliaanse vliegers deelnemen aan de aanvalsvluchten boven Anzio (Londen, (AP) 12.4).

DE AANSLAG OP CAMACHO.

Nader wordt over de aanslag op President Avila Camacho gemeld dat de aanrander Luitenant Jose Antonio de la Lama Rojas, de twee bewakers aanviel die hem van het Paleis naar de legerbarakken voerden en vluchtte door een zijstraat voordat hij werd neergeschoten door een geweerkogel. Dit werd medegedeeld door Generaal Francisco Urquizo, Onder-Secretaris van de Nationale Defensie.

Het is niet bekend of Lama Rojas zwaar gewond dan wel gedood werd. De President zelf deelde aan de verslaggevers mede, dat dit „slechts een geïsoleerd incident" is en geen „scheiding van de Mexicaanse familie betekent". Hij deed een oproep tot de natie om kalm te blijven en verklaarde: „Laat ons voortgaan een krachtiger unie van de Mexicaanse familie te maken".

De President droeg nog de door de kogel doorboorde jas toen hij de verslaggevers ontving. De kogel drong zijn jas binnen aan de rechterzijde op borsthoogte en kwam aan de linkerzijde nabij de borstzak er weer uit. De kogel miste den President zodanig dat sommigen zich afvroegen of Avila Camacho misschien een kogelvrij vest aan had. Er was geen ogenblikkelijke uitleg waarom de jonge officier, een neef van wijlen Generaal Samuel C. Rojas, vroeger hoofd van de Mexicaanse Luchtmacht, een aanslag op den President deed. Het officiële bulletin zeide, dat hij Avila Camacho naderde „toen deze uit zijn automobiel stapte bij het nationale paleis".

Hij salueerde en vuurde toen een schot dat miste. Avila Camacho en diens adjudanten overmeesterden hem. Lama Rojas, zoon van een zakenman, diende in het Departement van Justitie, dat thans een onderzoek instelt (Mexico, (AP) 11.4).

BESPREKINGEN IN ITALIË.

Hooggeplaatste Geallieerde officieren in Italië zijn in conferentie nabij de villa van Koning Vittorio Emanuele waarbij zijn mogelijk aftreden — naar men gelooft — het onderwerp der besprekingen vormt. Het aftreden van den Koning door de overdracht van zijn machten aan Kroonprins Umberto als zijn plaatsvervanger werd in Italiaanse politieke kringen voorgesteld als voorwaarde voor de vorming van een coalitie oorlogscabinet (Napels, (AP) 11.4).

TELEFOONVERBINDING VERBROKEN.

De telefoonverbinding met Berlijn was Dinsdag twee uren verbroken en gedurende 50 minuten was het onmogelijk om per telefoon met Hamburg te spreken (Stockholm, (AP) 11.4).

MGR. FULTON SHEEN OVER HET RUSSISCHE VRAAGSTUK.

In een artikel in „The Sign" zegt Mgr. Fulton J. Sheen: „Het Russische vraagstuk met betrekking tot de wereldvrede is samengesteld uit twee elementen, een politiek en een godsdienstig element en door dit laatste moeten wij een werkelijke toenadering tot Rusland zoeken".

„De sleutel tot het Russische vraagstuk is de godsdienst en niet de politiek", schrijft Mgr. Sheen. De politiek van Rusland is communistisch, dus gebaseerd op doeltreffendheid en kracht, op opportunisme en geweldpleging,..

„Maar het is de ziel van een volk die herleeft, en de ziel van het Russische volk is diep godsdienstig. Onze band met Rusland is met het volk en niet met de politiek: het is met de natie en niet met de Staat, het is met de mensheid en niet met het communisme".

„Jammer genoeg wil men dit punt volkomen negeren, behalve wanneer men in het nauw zit en men artikel 124 van de Russische Constitutie over de vrijheid van Godsdienst vals gaat uitleggen".

Er zijn vele inwendige veranderingen ten goede geweest in Rusland, wat betreft godsdienst, maar wij kunnen met de grootste verbeeldingskracht en de beste wil van de wereld niet zeggen dat daar vrijheid van Godsdienst heerst.

Mgr. Sheen merkte op dat de Russische ziel een absoluut Christelijk karakter heeft en besloot: „Elke Katholiek, over de gehele wereld die dagelijks de Heilige Mis bijwoont, bidt aan het eind van de Mis een gebed voor Rusland. 43 Jaar lang werden deze gebeden gestort voor de regeling van de Vaticaanse Quaestie. Toen deze quaestie in 1929 geregeld werd, vroeg de Heilige Vader of wij deze gebeden voor Rusland wilden bidden.

„Zal het ook 43 jaar duren voordat onze gebeden beantwoord zullen worden? Daar kunnen wij geen antwoord op geven. Maar één ding weten wij zeker, en dat is dat zij beantwoord zullen worden. Rusland zal eens vrij zijn.

Mogen de Verenigde Staten van Amerika toch inzien dat onze politieke toenadering tot een bevrediging van het Communisme eindigen zal in een ramp, maar dat onze godsdienstige toenadering tot de Russische ziel eindigen zal in vrede en overwinning (ncwc).

(Vervolg van pagina 1.)

De arbeiders hebben vele rechten en plichten gemeen.

„Ja, die noemt men 'openhartig en pessimistisch", maar ik geloof toch niet, dat wij de toekomst zo somber moeten inzien. Wij gaan nu juist in Philadelphia bespreken, hoe dit probleem daar zich immers overal zal voordoen, het best op grote schaal is aan te vatten. De arbeiders hebben iets gemeen: overal hebben zij bepaalde dingen nodig, overal hebben zij recht op een redelijk bestaan, overal hebben zij recht op sociale maatregelen. Op Curaçao is men wat dit betreft al iets verder dan in Suriname, want zoals ik bemerkte, heeft men hier een ongevallen-regeling en dergelijke."

Van oorlogs- naar vredes-productie is een moeilijke weg.

— De Heer Vromans sprak van de terugschakeling van de oorlogsproductie naar vredesproductie. Hoeveel personen zal dit proces omvatten, denkt u?

„Ongeveer 130 millioen. Al die mensen zullen straks vrijkomen en aan werk geholpen moeten worden. U gevoelt wel, dat Suriname en Curaçao daar slechts een heel klein deel van zijn. Men moet onze deelneming aan de conferentie dan ook meer zien in het verband, dat een geste van erkenning is, dat wij als klein land erbij tegenwoordig kunnen zijn, teneinde het gehele probleem van de aanvang af mede te maken."

— Wie heeft u beiden feitelijk benoemd?

De Heer Vromans zegt, dat de Nederlandse regering op voorstel van de betrokken gouverneurs zulks deed. Of hij benoemd werd in zijn hoedanigheid van Statenlid of als Secretaris van de C.P.I.M.-directie? „Vermoedelijk het tweede, al zal men het gaarne met het eerste hebben gecombineerd." De Heer Lim Apo, die in Paramaribo in het dagelijks leven practizijn is, is benoemd omdat hij in de Staten en daarbuiten zovaak voor de belangen der arbeiders is opgekomen.

Aanvankelijk is het inderdaad het plan geweest om van elk der Westindische staatsdelen — de Heer Lim Apo gebruikt de term gebiedsdeel nog — twee afgevaardigden te zenden. Daar de onkosten hiervan door elk der staatsdelen zelf gedragen worden werd dit wel wat te kostbaar en kwam men tot deze oplossing.

Wie zijn de beiden?

De Heer Frederik Augustus Vromans is geboren 27 November 1904, doorliep de H.B.S., kwam als correspondent bij de Bataafse, ging op 22-jarige leeftijd al naar Curaçao, interesseerde zich vooral voor sociaal-economische vraagstukken, studeerde in deze richting. Zijn bredere interesse voor de arbeidstoestanden kreeg hierdoor fundament en zo werd Vromans in 1935 naar Sumatra overgeplaatst als Chef-Personeel. In 1936 kwam hij terug naar Curaçao waar hij eveneens met de leiding van personeel- en arbeidszaken werd belast.

Na het vertrek van Bichon van IJsselmonde in 1940 werd Vromans secretaris der directie en lid van de Staten, waar hij reeds meermalen opviel door zijn interesse in het arbeidsvraagstuk, dat hij thans namens de beide West-Indiën te Philadelphia zal gaan behartigen.

Frederik Hendrik Rudolf Lim Apo werd geboren op 9 Maart 1900. Zijn vader was Chinees en zodoende spreekt de Heer Lim Apo ook vlot Chinees, voor welke taal hij beëdigd translateur is. De naam Lim is de eigenlijke achternaam en 'is het Chinese woord voor 'boom'. Het Apo (klemtoon op de o) is de voornaam van zijn vader, die thans tevens wettige achternaam is geworden. ,Apo' heeft geen speciale betekenis. Gelijk bekend is het Chinese volk in grote groepen verdeeld en zijn alle Lims familie van elkander. In de verte is zo de verleden jaar gestorven President van de Chinese republiek, wijlen Zijne Excellentie Lim Sen, ook nog familie van den Surinaamsen ondervoorzitter van de Staten.

Lim Apo's levensloop is die van een energieken self-made man. Toen Lim Apo in 1911 de lagere school verliet werd hij bakkersknecht, later werd hij winkelbediende op de plantages. Door zelfstudie wist hij adjunct-verificateur bij de belastingen te worden; ook haalde hij diploma's voor boekhouden, Engelse en Nederlandse handelscorrespondentie, waarna hij al spoedig ook het practizijnsexamen deed en zich als practizijn vestigde. Hierdoor ontwikkelde de Heer Lim Apo vooral zijn interesse voor den arbeider, wier zaken hij meer dan eens behartigde, o.a. als lid van de Economische Commissie, die indertijd uit Suriname naar de Verenigde Staten ging om de arbeiderstoestanden te onderzoeken. Zoals wij reeds meldden wij (4 April 1944, blz. 4), dat de Heer Lim Apo tezamen met Dr. Julius W. del Prado gekozen werd tot leden van de na de oorlog te houden Rijksconferentie, waarin als derde door den waarnemend-Gouverneur de Heer C. R. Biswamitre werd benoemd. Met het nieuwe zittingsjaar van de Staten van Suriname is de Heer Lim Apo benoemd tot ondervoorzitter. Een zoon van den Heer Lim Apo is op de A.M.S. alhier.

WEINIG NIEUWS VAN CASSINO.

De Duitse vuurmonden ten Zuiden van Cassino werken minder hard dan voorheen, maar het patrouillewerk gaat onverminderd voort. In de buurt van Garigliano werden Duitse vrachtauto's waargenomen, die zich in Zuidwestelijke richting bewogen.

Bij Anzio heeft een kleine vijandelijke macht een uitval beproefd in de richting van Carroceto. Twee andere troepen trachtten de Moletta-rivier over te steken, maar al deze pogingen werden verijdeld (Napels, (AP) 12.4).

VERENIGINGSNIEUWS.

— K.S.C.: Voetbal 15 uur Neptunis — D.S.C. (De Victoriebeker-wedstrijd): 16 uur Jong Bonaire — Ecuador (Erewedstrijd).

St Thomas Kring: Vrijdag a.s. om 20 uur vergadering voor de leden in de Bisschoppelijke Nijverheidsschool.

Curaçao.

ADVISEUR BLANSHARD OP CURAÇAO.

De Heer Paul Blanshard, adviseur bij de Engels-Amerikaanse Caraïbische Commissie is, na een bezoek aan Suriname in Curaçao aangekomen, teneinde hier van dichtbij de locale vraagstukken te leren kennen.

Tijdens een bijeenkomst ten huizen van den Consul der Verenigde Staten van Noord-Amerika, den Heer Huddleston, ontmoette de afgevaardigde der Caraïbische Conferentie de Hoofdambtenaren van Curaçao en onderhield zich met hen over de huizenbouw, de industriële ontwikkeling, de gezondheidstoestand, het voedselvraagstuk de mogelijkheden van de landbouw en het onderwijs.

Een der grote vraagstukken, waarmede de Caraïbische gebieden te kampen hebben, de werkloosheid, kent Curaçao niet. De Heer Blanshard toonde veel belangstelling voor de moeilijkheden, die Curaçao ondervindt om de nodige bouwmaterialen te krijgen uit de Verenigde Staten. Hij deelde tenslotte nog mede, dat in Juli een bijeenkomst in Puerto Rico wordt gehouden en dat het in de bedoeling ligt de werkzaamheden geleidelijk uit te breiden, te meer daar de Caraïbische Conferenties bedoeld zijn als een voorbeeld van wat door regionale samenwerking kan bereikt worden.

Na deze eerste contactneming zal de Heer Paul Blanshard zijn besprekingen voortzetten, teneinde na te gaan, wat voor en door Curaçao binnen het kader der Caraïbische Conferentie kan gedaan worden (G.P.D.).

BOODSCHAP VAN DE HAITIAANSE JOURNALISTEN.

De Haïtiaanse sportjournalist Ivan Désinor heeft een boodschap van de Haïtiaanse journalisten overgebracht, waarin o.m. gezegd wordt, dat met het oog op een grotere samenwerking van de Haïtiaanse en Curaçaose jeugd en versterking van culturele en handelsbladen de Haïtiaanse sportjournalisten niets zullen verwaarlozen om van de sportbeweging gebruik te maken om alle volken van de nieuwe wereld samen te binden (Aneta).

TENTOONSTELLING KINDERTEKENINGEN IN DE HENDRIKSCHOOL.

Vanmiddag wordt om 16;30 uur in de Hendrikschool alhier een grote tentoonstelling van ongeveer 3000 kindertekeningen geopend door Zijne Excellentie den Gouverneur.

Dit is de grootste tentoonstelling tot dusverre hier gehouden van kindertekeningen. Zij omvat tekeningen van alle scholen van de Benedenwinden. Daar de Pers gisteren gelegenheid kreeg de tentoonstelling onder de deskundige leiding en voorlichting van Tekenmeester Jan van Bergeijk te bezichtigen, willen wij werkelijk een ieder opwekken deze tentoonstelling te gaan bezichtigen.

Wij achten ons niet competent een deskundige beoordeling der tekeningen te vellen, doch verklaren volmondig, dat deze tentoonstelling een der meest interessante tentoonstellingen is welke wij hebben bezocht.

Vanzelfsprekend moet men deze tentoonstelling niet gaan bezoeken met eenzelfde bedoeling als waarmede men de inmiddels al weer gesloten expositie van Rob Lends schilderijen gaat bezien. Wat in deze tentoonstelling vooral de aandacht vraagt is de kinderziel zoals die uit de tekeningen spreekt.

De tekeningen zijn verdeeld naar **Vrije Tekeningen, Copieën** e.d., hetgeen bij elke tekening staat aangegeven door een letter V, C e.d. De copieën zien er vanzelfsprekend het meest reëel uit. Toch zijn deze zielkundig gesproken niet zo interessant als de vrije tekeningen. Men ziet hieruit hoe het kind — de leeftijd, naam, klas en school staan bij elke tekening ook vermeld — de dingen des levens ziet. Het is verbazingwekkend welk een originaliteit deze kijk vaak verraadt, maar ook hoeveel overeenstemming er vaak is tussen de zienswijze van de kinderen van verschillende scholen. Neemt men bijvoorbeeld de Boom, dan ziet men onderscheidene phasen. Een dezer doet telkens zien — onwillekeurig trekt men de vergelijking met de surrealisten — hoe het kind stuk voor stuk bewerkt

Wanneer het een Boom moet tekenen, denkt het allereerst aan de stam. Die stam komt dan ook, mooi vierkant van boven. Dan verdwijnt de boom uit de gedachten en wordt vervangen door het begrip Takken. Als een geheel nieuw onderwerp worden deze takken dan bovenop de vierkant afgewerkte stam gezet. Tenslotte komt de tekenaar tot de ontdekking, dat de boom toch ook wortels heeft. Dus worden er wortels (zichtbaar) bij getekend.

Het is verbazend interessant aan de hand der tekeningen de zielkundige ontwikkeling der kinderen te volgen. Wel menen wij, dat het dan nodig is, dat deskundige uitleg aan de bezoekers gegeven worde.

De Heer Van Bergeijk zeide ons, dat hij zoveel mogelijk inderdaad bezoekers te woord zal staan. Natuurlijk heeft men dan veel meer aan zulk een tentoonstelling dan wanneer men er heen gaat, de tekeningen van Jantje en zijn vriendje bekijkt, lacht omdat iets „gek" is voorgesteld en de tentoonstelling dan weer verlaat.

Volgende week zal de Heer Van Bergeijk nog een causerie houden, die per advertentie zal worden aangekondigd. Toch geloven wij, dat het publiek veel meer zal profiteren van zulk een tentoonstelling, wanneer bijvoorbeeld elke voor- en namiddag een korte inleiding gehouden wordt op een vast uur, bijvoorbeeeld om 10 en 16 uur (elk van ± 20 minuten). Ieder kan dan naar eigen conveniëntie gaan en niet alles tegelijk voor één causerie, die voor de meesten toch te lang zal zijn.

Men moet met dergelijke tentoonstellingen het publiek als geheel weten te interesseren, want het is een volksbelang. Het publiek wil kortheid.

Beoordeelt men de tekeningen naar haar technische afwerking, dan is het maar heel duidelijk waar de beste tekenleraars zitten en welke voorkeuren dezen hebben. Wij willen hier geen namen noemen, omdat wij ons onthouden moeten van een deskundige beoordeling. Maar men zie het zelf.

De Heer Van Bergeijk zeide ons, dat het toch niet juist is te veronderstellen, dat de meester eigenlijk elke lijn verbetert. Wel mogen de leerlingen in zijn klas gedurende de tekenles bij elkander afkijken.

Vooral de vrije tekeningen zijn erg aardig omdat ze doen zien hoe verschillende leerlingen eenzelfde gebeurtenis geheel verschillend weergeven. De tekeningen naar aanleiding van Prinses Juliana's bezoek doen dit duidelijk zien, bijv. van de fakkeloptocht, het defilé e.d. Over het algemeen moeten wij zeggen, dat er zo te zien gelijke aard is wat de verschillende scholen betreft.

Een bezoek aan deze zéér belangwekkende tentoonstelling raden wij elkeen ten zeerste aan. De tentoonstelling gaat uit van de Curaçaose vereniging voor Opvoeding en Onderwijs in samenwerking met het Departement van Onderwijs en Volksontwikkeling.

EEN NOENMAAL TEN PALEIZE.

Zijne Excellentie de Gouverneur bood Jonkheer W. Boreel, die gedurende drie maanden waarnemend Militair Commandant was, bij gelegenheid van zijn terugkeer naar Suriname een noenmaal aan. Mede zaten aan de Schouten bij Nacht T.E. Chandler en C.J. baron van Asbeck, Majoor E. L. Venema en Luitenant W. L. Edgington.

Zowel de Gouverneur als Schout bij Nacht Chandler dankten Jonkheer W. Boreel voor zijn arbeid hier, terwijl deze zijnerzijds zijn grote waardering uitsprak voor de hem geboden hulp.

JOODSE PAASVIERING IN DE U.S.O.

Onder auspiciën van het Curaçaose Comité der Jewish Welfare Board daartoe in de gelegenheid gesteld door ruime vrijwillige bijdragen van Joodse Curaçaose ingezetenen, werd op het Joodse Paasfeest, een gemeenschappelijke seider (gedenking aan de uittocht der Israelieten uit Egypte) aangeboden, aan alle Joodse militairen der verenigde naties, op het eiland Curaçao aanwezig.

De U.S.O. had zijn ruime zaal welwillend ter beschikking gesteld, terwijl de dames, die de lang niet lichte taak op zich genomen hadden, de ruim 150 deelnemers te spijzigen, in ruime mate, over het haar door de U.S.O. ter beschikking gestelde personeel konden beschikken.

Reeds bij het binnenkomen, maakten de keurig gedekte tafels een zeer prettige indruk, en voor hen die dit gevoel nog van gelukkiger tijden kenden, kwam direct de seider-stemming, zo die in de echt-Joodse huisgezinnen overal op de wereld, op deze avonden heerste, in herinnering, en ook zij, die de gebruiken van de Joodse godsdienst kennen, zullen weten, dat het een streng voorschrift is, deze Seider-avond onder alle omstandigheden te vieren, en dat er voor een Israeliet die ook maar enigszins traditioneel is opgevoed, geen grotere morele tegenslag bestaat dan deze jaarlijks wederkerende plechtigheid te moeten missen.

Achter het hoofd der lange tafel, prijkte, geflankeerd door onze nationale driekleur en de Noordamerikaanse vlag, een fraai blauw-witte vlag met Davidschild.

De avond werd ingeleid, door een korte rede van den Noordamerikaanse „service-man" Berny Cohn, die zijn dank uitsprak tegenover het Curaçaose Comité der Jewish Welfare Board, op deze avond vertegenwoordigd door den voorzitter den Heer Milton Maduro, en tegenover allen, die het mogelijk hadden gemaakt, dat deze avond kon plaats vinden.

Verder wees hij op de grote betekenis van het feit, dat zelfs op dit kleine eiland de band van het Jodendom zozeer versterkt was, dat niettegenstaande alle vervolgingen, van het Joodse volk, door alle tijden heen, wij hier gezamenlijk op duizenden mijlen afstands van onze diverse geboorteplaatsen, de seider konden vieren, zoals wij dit ook thuis gewend waren geweest.

Het eerste gedeelte der seiderceremoniën, werd op suggestieve wijze in het Hebreeuws en Engels door Berny Cohn voorgedragen, waarna allen aanwezigen een overvloedige uitstekend bereide rituele maaltijd aangeboden werd, voor welks samenstelling en bereiding den Dames Fuhrmann, Fischel, Milstein, Silbiger, Teytelbaum en den Heer Metsch en velen anderen, die aan de voorbereidingen hiervan, hun hulp verleenden alle lof toekomt.

Na beëindiging der dank zij de uitstekende hulp van het U.S.O.-personeel en de waakzaam toeziende ogen van het Dames-comité, vlot en zeer geanimeerd verlopende maaltijd, richtte Barny Cohn opnieuw het woord tot de aanwezigen, waarna hij, na Rabbijn Is. Jessurun Cardozo, tot ere-veldrabbijn der op het eiland aanwezige Joods-Noordamerikaanse soldaten benoemd te hebben, het woord aan genoemden Rabbijn gaf, die op ontroerende wijze een op deze avond betrekking hebbende rede in het Engels uitsprak.

Een onvergetelijk moment, vormde het ogenblik, waarop de eerwaarde spreker, den aanwezigen verzocht, zich van hun zetels te verheffen, om zich naar het Oosten te wenden, ter ering van onze daar zich bevindende Joodse vlag en in enige minuten stilte te gedenken, hen, **die vielen in de oefening van hun plicht in dienst van hun vaderland, in de titanische strijd tegen de onderdrukkers van iedere vrijheid en hen die als slachtoffers vielen onder de handen der nazie-beulen, daarbij speciaal de helden vermeldend, die in de Joodse ghetto's van Warszawa hun leven lieten, na 42 dagen lang een ongelijke strijd tegen een overmachtigen vijand te hebben volgehouden.**

In het overige gedeelte van zijn rede, zette spreker aan de hand van bijbeltexten en talmoed-citaten uiteen, dat reeds bij de eerste grote strijd om vrijheid in de historie van het Joodse volk, waaraan deze avond herinnert, duidelijk wordt uitgedrukt, dat het niet alleen hoofdzaak is, de strijd te winnen, maar dat het even belangrijk is de vrede te winnen.

Dit is de grote les der Pesachgebeurtenis, aan alle Joden en aan alle naties der wereld.

Wij moeten allen soldaten zijn in het leger van God, om de vrede te winnen en deze vrede te garanderen, door met inzet van al onze krachten te strijden voor recht.

Wij, als Joden bezitten in biezondere mate, de geestelijke wapenen, deze strijd te winnen, te winnen voor God, te winnen voor de gehele goedwillende mensheid!

Hierna dankte de Heer Milton Maduro allen, die aan het welslagen van deze avond hadden medegewerkt, waarna Rabbijn Cardozo, het dankgebed na de maaltijd uitsprak.

Na het beëindigen der verdere ceremoniën, werd deze geslaagde avond besloten, met het zingen van het Noordamerikaanse, Nederlandse en het Joodse volkslied.

Deze Seider-avond op Curaçao, zal evenwel in aller herinnering blijven, en er voor allen die er aanwezig waren, zeker toe bijgedragen hebben, de band met het traditionele Jodendom te versterken.

Dit bereikt te hebben, zal zeker de beste voldoening zijn, voor allen, die tot het welslagen dezer uitstekend georganiseerde seider-viering hebben medegewerkt.

RECTIFICATIE.

In het verslag over de voetbalwedstrijd Curaçao — Venezuela is een onaangename zetfout geslopen. Aan het einde staat namelijk: De scheidsrechter kijkt op zijn horloge en als een minuut of 20 verstreken is fluit hij voor het einde. Dit moet natuurlijk zijn: ...... en als er een minuut of zo verstreken is......

SLOPING.

Eindelijk dan is men hedenmorgen begonnen het verbrande gebouw in de Bredestraat van Otrabanda, waar indertijd een wasserij gevestigd was, te slopen.

Met donderend geraas vallen de verkoolde planken en de stenen omlaag. Wij vragen ons af hoe het mogelijk is, dat het gebouw zo lang in die onbewoonbare toestand heeft gestaan. De woningnood op Curaçao is groot en het is te hopen, dat daar spoedig midden in de stad een nieuw en mooi gebouw zal staan.

EEN SNEL TELEGRAM.

Dinsdagavond ongeveer 20 uur ontving de Administratie van dit blad een telegram uit Bonaire, dat verzonden was op Vrijdagmiddag om 15 uur.

Het telegram had dus **103 uur nodig** om van Bonaire naar Curaçao te komen.

ELIAS' REIZEN.

De regering van Haïti heeft een driedaagse reis ingericht voor den heer E.M. Elias van Port-au-Prince naar St. Marc, Gonaives, Cap Haitien, Hinche, Mirebalais terug naar Port-au-Prince.

Overal werden redevoeringen uitgesproken, waarin de nadruk gelegd werd op de uitstekende betrekkingen tussen Nederland en Haïti. Door den Minister Rouzier werd aan de Haïtiaanse pers te dier gelegenheid een lunch aangeboden. Mr. E. M. Elias heeft Haïti op 7 April verlaten met bestemming naar Cuba.

CARLO LITEN NAAR ARUBA.

Op 18 April aanstaande zal Carlo Liten naar Aruba vertrekken, waar hij ongeveer een week zal doorbrengen om voordrachten uit Belgische en Franse dichters te houden. Dr. Wybojan Goslinga zal den Heer Liten op Aruba inleiden. Voor zijn vertrek zal Carlo Liten nog avonden geven in Roxy (morgen) en Asiento.

DR. BONNE TE PARAMARIBO.

Dr. W. M. Bonne is te Paramaribo aangekomen teneinde ook daar vrijwilligers aan te werven voor het Nederlands Indische hulpcorps en het samenstellen van een Rode Kruis colonne.

INTERNATIONALE LAWNTENNISWEDSTRIJDEN GAAN NIET DOOR.

Het Bestuur van de Nederlandse Antillen Lawn Tennis Bond verzoekt ons opneming van het volgende:

Het spijt ons te moeten mededelen dat de voorgestelde internationale lawntenniswedstrijden tussen Jamaica en ons staatsdeel geen doorgang zullen vinden. Het Bestuur van de Bond weet dat het spelpeil van Jamaica ver boven het onze is, maar de NALTB heeft diverse malen aan de Jamaica Lawn Tennis Association verzocht om hun beste spelers en speelsters uit te laten komen om zodoende ons publiek de kans te geven om werkelijk eerste klas amateur tennis te kunnen zien.

Maar waar het nu gebleken is dat de NALTB in Mei a.s. niet zou kunnen beschikken over haar Dames-Enkel kampioen, de dame van de Gemengd-Dubbel kampioenen en twee van zijn beste Heren, wegens redenen buiten hun schuld, en daardoor niet in staat zou zijn om een kern te hebben waarom een goed vertegenwoordigende ploeg te bouwen, heeft het Bestuur gemeend de wedstrijden niet te moeten laten doorgaan.

De bedoeling is om later, wanneer de omstandigheden gunstiger zouden zijn, op kort termijn iets in dezelfde geest te organiseren.

De Plannen nu Neerlands bevrijding nadert.

De „Vliegende Hollander" en „De Wervelwind".

Het belang van de Internationale Arbeidsconferentie.

REGERINGSPLANNEN.

De heer Jacobus G. de Beus, secretaris van het Departement voor Algemene Oorlogvoering en minister- president Pieter Sj. Gerbrandy hebben voor „Pro Patria" een uiteenzetting gegeven van de regeringsplannen voor den terugkeer naar Nederland en de bevrijding van Nederlands Indië.

Zij gaven een geautoriseerd overzicht van de maatregelen, die door de regering met het oog op de terugkeer werden getroffen. De eerste aandacht werd besteed aan de maatregelen, die onmiddellijk na de bevrijding moeten worden genomen: deze omvatten toezicht op de prijzen en muntverhouding met Pond en Dollar. Reeds maandenlang hebben besprekingen over dit laatste onderwerp plaats gehad. Gezien het grote belang, dat de vaststelling van de koers zal hebben voor de handel mocht hier inderdaad geen overhaaste beslissing worden genomen. De andere maatregelen zijn die welke enkele weken na de bevrijding van kracht zullen worden. Zij zijn wel uitgewerkt, maar zullen eerst in overleg worden genomen met deskundigen in het bevrijde vaderland, of, zo dit mogelijk is, met het nieuw te vormen cabinet in Nederland. Het huidige cabinet is namelijk van plan, onmiddellijk na de bevrijding af te treden.. In de derde plaats zijn er maatregelen, die eerst van kracht zullen worden enkele maanden na de bevrijding. Deze maatregelen omvatten de herziening van de Grndwet, het stichten van een internationale organisatie met andere landen, het bepalen van de buitenlandse politiek en de maatregelen die tegenover Duitsland genomen moeten worden.

In deze aangelegenheden kan eerst een beslissing worden getroffen, wanneer het Nederlandse volk volkomen vrij is om zijn stem uit te brengen. De nu getroffen maatregelen behelzen, wat de regering betreft: Het „militair gezag" zal onder verantwoordelijkheid van de regering opereren en alleen bedoeld zijn om bijstand te verlenen, daar het onaanvaardbaar zou zijn voor het Nederlandse volk, na bevrijd te zijn van het juk der Duitse dictatuur onder een Nederlandse dictatuur te komen. Daar geen verkiezingen binnen het jaar kunnen plaats hebben, zal een tijdelijk lichaam gevormd moeten worden, dat met de regering de politiek zal bepalen en dat de regeringsmaatregelen aan de bevolking kan verduidelijken.

OVERGEBRACHT NAAR EEN ANDER CONCENTRATIEKAMP.

Guerrilla-troepen, die voor het Russische leger uit opereren hebben de Duitsers gedwongen een kamp van Nederlandse officieren te ontruimen. Een Nederlands sluikblad geeft een verslag van een der gevangenen.

Deze week is het kamp door de Russen genomen. Maar in Januari reeds werden de officieren overgeplaatst omdat partisanen het te warm maakten voor de Duitsers. De gevangenen zijn naar Neubrandenburg overgebracht nabij Stettin; zij werden eerst gedwongen tot een lange mars door een modderige streek en moesten hun eigen bagage dragen, ook de oudere officieren; daarna hebben zij vijf dagen in een trein gezeten, waarbij hogere officieren en dokters in derde klas wagens werden gestopt; de anderen werden met 38 tegelijk in goederenwagens vervoerd, met de meest primitieve sanitaire inrichtingen.

Meer dan honderd jongere officieren wisten gedurende de reis te ontsnappen, maar velen ervan werden weer gevangen genomen en naar Neubrandenburg overgebracht. Dikwijls werden zij door de begeleidende Duitsers met revolvers bedreigd en een Nederlandse officier werd gedood, omdat hij tegen de bunkers van een wagen leunde; de Duitse schildwacht had het als een poging tot ontvluchting opgevat (Aneta).

NAAR VEILIGER PLAATSEN.

Het nazie-concentratiekamp Stanislaw in Oost-Polen waar vele Nederlandse officieren als krijgsgevangenen waren geïnterneerd is ontruimd, omdat het Rode leger nog maar enkele mijlen er van verwijderd was. Volgens Duitse berichten zijn de gevangenen naar „veiliger plaatsen" ondergebracht Aneta).

ACHTERUITGAANDE VOORTBRENGST.

De voortbrengst van de Nederlandse katoenfabrieken is tot 14% van de gewone productie geslonken; ook andere industrieën hebben veel geleden. De weverijen brengen slechts 22% voort van vroeger, de fietsenfabrieken leveren nog 10%, sigaren-industrie 9%, margarine 50% en schoenenindustrie 80%. (Aneta.)

EEN MILLIOENENOPLAGE.

Sedert Mei laten Noordamerikaanse en Britse vliegers boven Nederland een weekblad en een maandblad vallen. Het weekblad is de „Vliegende Hollander" en het maandblad „De Wervelwind".

Het weekblad heeft een oplage van een millioen; het maandblad wordt door de sluikpers in Nederland ter zeerste geroemd; het wordt van hand tot hand gegeven en verkocht tot prijzen van 25 gulden. „De Wervelwind" geeft vooral commentaren, en de „Vliegende „Hollander" nieuws. „De Wervelwind" wordt gewoonlijk op 48 bladzijden gedrukt, waarvan er 16 aan foto's gewijd zijn; het maandblad wordt op zeer licht papier gedrukt en heeft een gekleurde omslag. Bekende Britse en Noordamerikaanse journalisten werken er aan mede evenals drie Nederlandse ministers.

A. den Doolard heeft een vaste rubriek er in, gewijd aan den tegenstand. Professor Matheys Bokhorst schrijft over het verzet der kerken.

Het hoofdartikel van de „Vliegende Hollander" wordt geschreven door den radio-commentator de Rotterdammer. Het omvat vier bladzijden en in de kop van het blad zijn de Noordamerikaanse, Britse en Nederlandse vlag verwerkt. (Aneta)

HET EERSTE LID IS DOOD.

Het eerste lid van de Landwacht is gedood. Radio Scheveningen heeft een oproep van den commandant der Groningse marrechaussées Holten uitgezonden tot aanhouding van Jan Berghuis, bijgenaamd Jantje, 41 jaar, verdacht op 4 April het lid van de Nederlandse Landwacht van Leeuwen te hebben doodgeschoten. Van Leeuwen zag Berghuis aan een overweg te Banning en werd door dezen laatste neergeschoten. Berghuis heeft zijn fiets en valse eenzelvigheidspapieren ter plaatse achtergelaten. Hij werd echter op een foto herkend.

TER DOOD VEROORDEELD

Zes Nederlandse vaderlanders werden ter dood veroordeeld wegens aanvallen op wat de Duitsers, die in de Krijgsraad van Amsterdam zetelden, noemden: Nederlandse leiders en andere daden van verzet tegen de nazies. Ook werden zij beschuldigd van sabotage en hulp aan ondergedokenen, die zij van geld en rantsoenkaarten voorzagen.

HET SURINAAMSE DETACHEMENT OVERZEE.

In de Surinaamse bladen worden de volgende biezonderheden verschaft door den Territoriaal Commandant omtrent de reis van het Detachement van Surinaamse Vrijwilligers naar zijn bestemming overzee:

De Transport Officier van het Noordamerikaanse schip, dat onze jongens vervoerde, was zeer geestdriftig over het Detachement. Hij vertelde dat gedrag en stemming aan boord niets te wensen hadden overgelaten.

Zijn woorden waren: „The best bunch I ever had; the second can't better". (Het beste stel, dat ik ooit had; een tweede kan niet beter zijn.)

's Ochtends na het opstaan werd aan dek gymnastiek gedaan, waarna een hartig ontbijt volgde.

Volgens onzen zegsman, werd het Amerikaanse voedsel met graagte gegeten, de jongens waren gauw aan aardappelen gewend en hadden een gezonde eetlust. Een deel van de dag werd voorts besteed aan theorie over militaire onderwerpen. Zij waren tenslotte in ploegen ingeschakeld bij verschillende diensten: wachtten, toezicht op de eetzaal, kortom zij maakten deel uit van de bemanning van het schip. Voor het overige waren zij vrij en wijdden zich aan zang en spel terwijl van de meegebrachte gramafoon en muziekinstrumenten een druk gebruik werd gemaakt.

De voorraden sigaretten, die door de cantine waren mede gegeven behoefden nog niet te worden aangsproken daar aan boord van alles volop te verkrijgen was.

In Curaçao, waar de boot een dag lag, werden zoals hier uit de dagbladen reeds bekend was, versnaperingen aangeboden door de Surinaamse Vereniging, hetgeen door onze jongens zeer op prijs werd gesteld.

Nadat het schip Trinidad had aangedaan en daar enige uren was blijven liggen, werd de reis voortgezet met onbekende bestemming.

ONTSLAG GENOMEN.

De Secretaris Generaal van Binnenlandse Zaken in bezet Nederland, Karel Johannes Frederiks, heeft als zodanig ontslag genomen (Aneta).

DE NEDERLANDSE BANKEN.

De Nederlandse banken stapelen een steeds groter incasso bezit op, doordat geen veilige kapitaalplaatsingen mogelijk zijn. De handel in Nederland staat practisch stil. De toestand in de vijf voornaamste banken is van dien aard dat zij over 197 millioen incasso beschikken en 125 millioen in schatkistbiljetten tegenover 382 millioen normale industriewaarden (Aneta).

INTERNATIONALE ARBEIDSCONFERENTIE.

Het Hoofd der Nederlandse Afgevaardiging op de „International Labor Organization Conference" die te Philadelphia zal worden gehouden, de Heer Jan van den Tempel, verklaarde aan den Aneta-correspondent, dat het feit, dat midden in de oorlog de I.L.O. in congres bijeenkomt een aanmoedigend effect op de bevolking van Nederland zal hebben. De conferentie zal volgens den Heer van den Tempel van groot belang zijn voor Nederland en voor West-Europa. Hij herinnerde aan de conferentie die gehouden werd te New York in 1941 en die veeleer bedoeld was om het terrein te verkennen. Deze conferentie daarentegen zal verreikende beslissingen treffen; de vele vraagstukken voortspruitend uit de oorlog, zoals sociale veiligheid en het omzetten van oorlogs- in vredesindustrie, zullen er onderzocht worden. Op de Internationale Arbeidsconferenties te Genève was Nederland steeds sterk vertegenwoordigd. Dit zal ook het geval zijn te Philadelphia, terwijl daar buitendien Curaçao en Suriname vertegenwoordigd zullen zijn naast Nederlands Indië (Aneta).

DREIGEMENT.

De burgemeesters van Gasselte, Borger, Doorn en Emmen hebben bekend gemaakt, dat indien niet onmiddellijk een einde gemaakt wordt aan de sabotage van de telegraafverbindingen door het vernielen der isolatoren, de gehele bevolking verplicht zal worden dag en nacht bewakingsdiensten te oefenen (Aneta).

„TOT DE VOLGENDE INVASIE".

Een officier van de „Flores" verklaarde, dat toen de „Flores" en de „Soemba" van Italië naar Engeland vertrokken de bevelhebber van het flottielje, waarvan zij deel uitmaakten zei: „Tot de volgende invasie". Officieren en bemanning zijn dan ook vol goede moed, dat hun aankomst in Engeland een spoedige deelneming aan de invasie van Nederland betekent (Aneta).

MINISTER BOLKENSTEIN MAAKT STUDIES.

Minister G. Bolkenstein is te New York aangekomen om een studie te maken van het Noordamerikaanse schoolwezen. Hij maakte reeds een grondige studie van het Engelse systeem. De bedoeling is het Nederlandse onderwijs meer aan te passen aan het Brits-Amerikaanse dan aan het Duitse (Aneta).

WERKEN VOOR DE TODT ORGANISATIE.

Volgens het Stockholmse dagblad „Aftontidningen" deporteren de Duitsers Franse en Nederlandse meisjes naar Noorwegen. Te Oslo heeft men de laatste dagen herhaaldelijk Franse en Nederlandse meisjes gezien, die door de Duitsers verplicht werden voor de Todt-Organisatie te werken (Aneta).

VERPLICHTE ARBEID VOOR VROUWEN.

De Duitsers hebben bekend gemaakt, dat zij van plan zijn het volgende jaar verplichte arbeid voor de Nederlandse vrouwen in te stellen (Aneta).

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie.)

Wie de verslagen van de interlanden-wedstrijden in de plaatselijke bladen heeft gevolgd, zal ongetwijfeld een groot verschil hebben opgemerkt tussen de verslagen van de Amigoe di Curaçao enerzijds en de verslagen van de andere bladen andererzijds, althans voor wat betreft het verslag, bevattende het oordeel van den Amigoe-man over de leiding van scheidsrechter Walter van Rosberg. Dit wil natuurlijk niet zeggen, dat hetgeen door de Amigoe is beweerd, als onjuist zou moeten werden beschouwd en het critiek geoefend op dezen scheidsrechter zou geheel als goed bedoeld en opbouwend zijn aangenomen, ware het niet, dat in de Amigoe van Donderdag, 6 April 1944 de wens naar voren is gebracht om de wedstrijd tussen Curaçao en Venezuela door den scheidsrechter Zonruiter te laten leiden en waarbij is gezegd alszoude dit de wens van het publiek zijn of waarbij termen van ongeveer deze strekking zouden zijn gebezigd. Het is wel gemakkelijk om bij het lanceren van een persoonlijk inzicht of verlangen erbij te voegen dat dit de wens is van het publiek en dit vooral wanneer men journalist is.

Met alle respecten voor den Amigoe-man kan ik dit niet aannemen als de opinie van het Curaçaose publiek. Al zou het waar zijn, dat de leiding van Walter van Rosberg bij de wedstrijd tussen Aruba en Venezuela wat te wensen overliet, dan zou dit bij langena nog geen reden zijn om te veronderstellen, dat hij niet in staat zou zijn de wedstrijd Venezuela — Curaçao te leiden, zeker niet waar het hier een scheidsrechter betreft, die gedurende de laatste tijd ongetwijfeld afdoende blijk heeft gegeven volkomen op de hoogte te zijn en berekend voor zijn taak.

Ik heb dan ook niet kunnen ontkomen aan de indruk, dat het geschrevene tegen den scheidsrechter Van Rosberg persoonlijk bedoeld is, terwijl het mij verwondert dit in een blad als de Amigoe te moeten lezen. Het bovenstaande komt mij ook vreemd voor, wanneer ik in dezelfde Amigoe lees, dat er op de Vergadering van Vrijdag 31 Maart 1944 een besluit genomen is door de deelnemende landen om — ongeacht de verwikkelingen van de wedstrijden — de scheidsrechters te handhaven voor de spelen, zoals op het spel-schema aangegeven. De Amigoeman had het publiek moeten inlichten betreffende dit punt.

Luis H. Daal.

Naschrift: De inzender heeft het bij het verkeerde eind als hij zegt, dat het voorstel om de wedstrijd van Zondag te laten leiden persoonlijk bedoeld was tegen den Heer Van Rosberg. Het is zeker te waarderen, dat de inzender het voor dezen scheidsrechter opneemt, doch wij kunnen hem verzekeren, dat onze beoordeling zo objectief mogelijk was. De mening, die wij naar voren brachten, vernamen wij inderdaad van verschillende mensen. Bovendien is het den inzender misschien niet bekend, dat ook bij de Venezolanen een beweging gaande was om voor de wedstrijd van Zondag een anderen scheidsrechter dan Van Rosberg te laten fluiten, niettegenstaande de bepalingen op de vergadering van Vrijdag 31 Maart. Immers, door gezamenlijk overleg kunnen vroegere beslissingen nog altijd veranderd worden. Misschien is het den inzender ook niet bekend, dat in de Venezolaanse bladen — met name „El Universal" — werd gezegd, dat bij de wedstrijd Venezuela — Aruba de Venezolanen op de koop toe moesten spelen tegen de houding van den scheidsrechter („contra la actitud del árbitro"). Ook hierom achtten wij het raadzaam nieuwe moeilijkheden te voorkomen en een niet-Curaçaosen scheidsrechter de wedstrijd Curaçao — Venezuela te laten leiden. Intussen is gebleken, dat de Heer Van Rosberg deze wedstrijd uitmuntend geleid heeft, zodat het in hem gestelde vertrouwen door den inzender en anderen niet beschaamd is geworden. In ons verslag van gisteren heeft de inzender dan ook gelezen, dat hem een pluim op de hoed gestoken werd. — Red.

Journalistiek Leven in Curaçao.

33.

Uit de band.

De strijd in de Curaçaose Pers laaide vlammend op. Fel stonden de bladen tegenover elkaar. De Joden kozen de zijde van de katholieken. Wie de geschiedenis des Curaçaose journalistiek bestudeert, merkt terstond op, dat men in de Joodse bladen nimmer anti-katholieke tendenzen bespeurt. De enige uitzondering schijnt geweest te zijn Jacob Moreno, die in 1886 een onbetekenend weekblad in het Spaans had uitgegeven El Observador (nr. 33), maar die in de onderwijsstrijd terugkwam met El Zancudo (d.i. de mug; nr. 73) in 1899 en het drie jaar later nog eens probeerde met Eco de la Verdad (nr. 83).

El Imparcial (nr. 10) met natuurlijk ... partij voor de katholieken en trad nog 6 Februari 1906 in het krijt tegen De Wekker, toen El Imparcial schreef, dat „het katholiek onderwijs geen idioten van de landnegers maakt", zoals De Wekker op platte manier had geschreven.

Men nam geen blad voor de mond. Hoe het toen met de persvrijheid gesteld was — wij geven dit als voorbeeld, zonder instemming te betuigen met dit soort van journalistiek — bleek wel toen de persoon van den gouverneur rechtstreeks in de strijd betrokken werd. La Opinión Pública, (nr. 68) een van de ergste bladen, die Curaçao gekend heeft, schreef op 9 October 1901 bijvoorbeeld: „Barge...... meer godsdienstig...... dan vooruitstrevend, meer sectarisch dan onpartijdig magistraat, willekeuriger dan een Russisch autocraat, meer katholiek dan de paus... schonk zulk een voortdurende bescherming aan die holen van obscurantisme, genaamd katholieke scholen, dat hij zelfs de subsidie vermeerderde en voor 5000 gld. de gouvernementsschool in Otrabanda verkocht, die 15.000 of 20.000 gld. moet gekost hebben, om aldus de adepten van Rome beter te begunstigen" (het laatste was inderdaad waar, doch de bedoelde gouvernementsschool was allang overbodig geworden, omdat bijna alle jongens van Otrabanda de Fraterscholen waren gaan bezoeken — het St. Thomascollege kwam in 1886 — en er voor enkelen toch geen complete school kon gehouden worden, temeer waar binnen 10 minuten nog een andere te grote gouvernementsschool plaats in overvloed bood).

La Opinión Pública, El Eco de la Verdad, El Zancudo, El Semanario, De Vrijmoedige en De Wekker vormden de voornaamste bladen, die tegen de katholieken schreven. El Azotador (nr. 26) was al even anti-clericaal, hetgeen te merkwaardiger was, omdat zijn eigenaar J. F. Neumann ook De Curaçaosche Courant (nr. 1) bezat. Inderdaad trok dit semi-officiële blad soms partij tegen het biezonder onderwijs. Zo kwam in De Curaçaosche Courant van 25 Augustus 1905 een „onbevooroordeelde" het biezonder onderwijs aanvallen door de officiële schoolcommissie van het maken van verkeerde rapporten en adviezen te betichten, waartegen de toenmalige Procureur-generaal, die twaalf jaar lid van de schoolcommissie was geweest, in het nummer van 1 September 1905 opkwam.

In Nederland verscheen de enige afzonderlijke brochure over de Curaçaose pers.

Het zou een onsmakelijke bladzijde worden de scheldtiraden te herdrukken, die toen geschreven zijn. De strijd liep evenwel zo hoog, dat zelfs in Nederland het Maçoniek Weekblad en Het Koloniaal Weekblad zich erin mengden, waarbij duidelijk bleek, dat een blad als De Wekker serieus genomen werd. Dit had ten gevolge, dat een katholiek geestelijke, Pater Laurentius P. Suermondt O.P., die van 1891 tot 1901 op Curaçao vertoefde (Gouden Jubileum, blz. 188, no. 47) na zijn terugkeer in Nijmegen aldaar een brochure uitgaf onder de titel van „Lieve manieren van zekere Curaçaosche pers" onder de schuilnaam Phyllomanicus (bladen-verzamelaar), waarin hij de geestelijke waarde van verschillende bladen onthulde.

En dit was nodig. „De afstammelingen van de geroosterde Afrikanen zullen het uur zegenen waarop hun verlichte en vooruitstrevende gouverneur dit land betrad", zo schreef La Opinión Pública van 14 Mei 1902, „wij koesteren de hoop, dat weldra dank aan ons bestuur, de dageraad van betere dagen zal aanlichten en dat de sluier van onwetendheid en domhouderij zal afgerukt worden die heden de ogen des volks bedekt."

El Eco de la Verdad van 15 Mei 1902 was niet minder: „De heren pastoors spuwen vuur! Wat is er dan voorgevallen? Ach, niets biezonders, onze goede gouverneur heeft aan de Koloniale Raad een ontwerp voorgelegd om het openbaar onderwijs aan vaste bepalingen te onderwerpen, gelijk overal geschiedt in de beschaafde wereld. Leve onze goede gouverneur!"

Toen Jhr. van Beek en Donk was aangekomen, jubelde De Wekker „Volaverunt. Zij zijn vervlogen, zij zijn voorbij die goede oude tijden, waarin de Roomse bisschoppen alleen het hoge woord mochten voeren. O ja, zij zijn vergaan om niet weder te komen. Onze tegenwoordige landvoogd, die niet sectarisch is als zijn voorganger, handelt naar eer en plicht...... Wij behoeven niet meer te vrezen voor Rome's roede. Die goede oude tijden zijn vervlogen. Volaverunt!"

Felle anti-clericale uitlatingen vulden de weekbladen dier dagen: El Semanario van 19 Mei 1902 schreef over onze Priesters: „Met de aanmatiging en de durf, die hen overal en altijd eigen is, waar ze de belangen van Rome moeten voorstaan, blazen die slechte burgers een dikke stofwolk omhoog, ter verblinding van het bestuur, dwazen zijn het, met een monomanie behept door hun lang verblijf op de seminariën, waar ze alle goedaardigheid afleggen en zich in een soort mummies veranderen zonder enig gevoel voor het vaderland of huisgezin."

De Wekker van 10 Mei 1902 noemde de Priesters „getonsureerde hemeldragonders, die hun gal uitspuwen tegen allen, die niet ootmoedig de rug krommen onder Rome's ijzeren juk."

La Opinión Pública van 9 December 1902 schreef over de „dwepers onnuttig voor vaderland en haard en familie en ook voor zichzelven, lastdieren bestemd om altijd voor Rome te werken, om met hun bloed de weelde en lustige rust te onderhouden van een groep mensen, die zich bevoorrecht wanen en vrij van de wet des arbeids in de naam van een belachelijken en bespottelijken God."

Wordt vervolgd.